

ორნატი

საკოლიტიკო კრებული

რვეული მე-8-ე

ORNATI

RECUEIL POLITIQUE

ივნისი 1935 წ. — პარიზი - Paris — Juin 1935.

გ ა ნ მ ა რ ტ ი ბ ა

„ორნატის“ უკანასკნელ კრებულში (რომელიც ბ-ნმა ვ. ნოზაძემ თვითნებურად გამოსცა) გამოცხადდა: თეთრი გიორგის და ორნატის ორგანიზაციები გაერთიანდნენ. ამის შემდეგ ბ-ნი ვ. ნოზაძე გაზეთ „თეთრი გიორგის“ ოფიციალური რედაქტორი გახდა. მისივე რედაქტორობით გამოსულ გაზეთ „თეთრი გიორგში“ ეს „გაერთიანება“ ახსნილი და განმარტებული იყო. ჩვენი კრებული „ორნატი“ ამის შემდეგ აღარ გამოსულა. „თეთრი გიორგი“-ს უკანასკნელ ნომერში გამოცხადებულია, რომ „ორნატი“ ამ მოკლე ხანში გამოვა. სხვათა შორის რუსულ ჟურნალ „კავკაზ“-შიც იყო მოთავსებული

ცნობა: ქართველი ნეო-სოციალისტები და ფაშისტები გაერთიანდნენ „თეთრი გიორგი“-ს რედაქტორად დაინიშნა ვ. ნოზაძე და სხვა... ასეთია ოფიციალური ცნობები ჩვენი ჯგუფის და თეთრი გიორგის ორგანიზაციის შესახებ.

რა მოხდა, საქმის ნამდვილი მდგომარეობა? ზოგთრია?

სოც.-დემ. პარტიის დარტყების და საპოლიტიკო კრებულ „ორნატის“- გამოცემის რამოდენიმე თვის შემდეგ, ჯგუფში ღრმა და სერიოზული უთანხმოება დაიბადა. თუმცა უთანხმოება სუფთა იდეური და საორგანიზაციო ხასიათისა იყო, მაგრამ ისე ძირითადად საწინააღმდეგო ერთი - მეორის, რომ აქ კომპრომისის მონახვა აფსოლიუტურად შეუძლებელი გახდა. ბ. ვ. ნოზაძემ გულმოდგინედ დაიწყო მონარქიზმის პრინციპის დაცვა; მეორე მისი კატეგორიული მოთხოვნები იყო, ჯგუფი დაუყონებლივ უნდა გაერთიანებოდა რომელიმე ნაციონალისტურ პარტიას, ჯგუფს თუ ორგანიზაციას. ჯგუფის უმრავლესობა წინააღმდეგი იყო ნოზაძის ამ უკანასკნელი მოთხოვნების, ხოლო მონარქიზმის დაცვაში ახდებდა, არავენ ემხრობოდა... ჩვენს ჯგუფს სასურველად და საჭიროდ მიაჩნდა იდეურად და პოლიტიკურად მონათესავე ახალგაზრდობის ჯგუფებთან საერთო ენა მოენახა და გაერთიანებულიყო კიდევ.

ეს საკითხი დიდი იყო და ამ მხრივ მუშაობაც სწარმოებდა. დაუსრულებელი რაა ამ ქვეყნად, რომ ჩვენი დავა არ დასრულებულიყო; ამ დასრულების შედეგათ ის მივიღეთ, რომ ბ-ნი ნოზაძე ორი მხლებელით თეთრი გიორგის ორგანიზაციის იმ ჯგუფში შევიდა, რომელსაც ლ. კერესელიძე ხელმძღვანელობს და რომელიც გაყოფის შემდეგ თავად - აზნაურობის ორგანიზაციით შეივსო... (პარიზში ასეთი ორგანიზაცია არსებობს). ბ-მა ნოზაძემ ორნატის ჯგუფთან თავისი ნებით გასწყვიტა ყოველივე კავშირი, მაგრამ საკვირველი ისაა, რომ მან ეს მთელი ჯგუფის გადაწყვეტილებად გამოაცხადა და არა თავის პირად საქმედ. შეიძლება კიდევ გაჰყვებ ბ-ნ ნოზაძეს ჩვენი ჯგუფიდან ვინმე? არ ვიცი. ეს გამოირკვევა ამდღეებში იმ კონგრესზე, რომელსაც ნოზაძე და კერესელიძე იწვევენ.

ი. ო. ს. პილსუდსკი.

პილსუდსკი მთელი ეპოქა პოლონეთისათვის... დამოუკიდებლობის შთაბეჭების, მისი განმტკიცების სიდიდის, სიძლიერის, შინაგანი წესრიგის, და სავარგო უშიშრობის. პილსუდსკიმ თავის ერთან ერთად ბრძოლით გამოსჭქედა პოლონეთის ერის დამოუკიდებლობა. ხანგრძლივი იყო ეს ბრძოლა, მძიმე, საოცარი დრამატიზმით, მაგრამ ფოლადის ნების ყოფით და უცნაური ამტანობით, გამართული. რუსეთის ციხეები, პოლიციის წინაშე სიგიჟის სიმულიაცია, ემიგრანტობა, მაგდემბურგის საპყრობილე და ბოლოს განთავისუფლებულ სამშობლოს სადარაჯოზე დაუღალავი სამსახური.

პილსუდსკის მთელი ცხოვრება იყო ბობოქარი, მღელვარე, ანთებული, მაღალი რწმენით და თავისი ერის სიყვარულით გასხივოსნებული.

პილსუდსკში გამოიკვეთა მთელი პოლონური რასა თუ ბუნება. ძარღვიანი, ამტანი, გამძლე.

პილსუდსკი ისე უაღრესად დიდი მნიშვნელობის იყო პოლონეთისათვის, როგორც დავით აღმაშენებელი საქართველოსათვის, ბისმარკი გერმანიისთვის, ჟუზეპე გარიბალდი იტალიისთვის.

პილსუდსკი ბევრ მაღალ თვისებებს ათავსებდა თავის არსებაში: იგი იყო საუკეთესო მხედარი, ნიჭიერი სახელმწიფო მოღვაწე და კარგი პუბლიცისტი.

როგორც მისი კარგი ნაცნობები ამბობენ, პილსუდსკი სადა, უბრალო ადამიანი იყო კერძო ცხოვრებაში, თეატრალობას და პოზას მოკლებული; ხოლო შიგ. და შიგ უხში, ჯიუტი... ხშირი არაა ის მოვლენა, როცა ასე ხანგრძლივი ნაბრძოლი და ნაღვაწარი უნაღდდება ადამიანს.

პილსუდსკი საქართველოს დიდი და გულწრფელი მეგობარი იყო და გვინდა დავიჯეროთ, რომ პოლონეთის ერი ამ მეგობრობის გრძნობას არც ერთ მძიმე მომენტში არ დაივიწყებს.

პილსუდსკი გარდაიცვალა, მაგრამ მისი სული მთელი პოლონელი ერის ღვთაებად გადაიქცა.

ნელი.

საერთო ნიადავისათვის

„იდეა (იგულისხმება სოციალ - პოლიტიკური იდეები) რომელსაც მისი შემქმნელი თაობა ვერ ანხორციელებს ამ თაობის შემდეგ მხოლოდ სიტყვად რჩება და რამდენადაც შორს მიდის ახალ და ახალ თაობაში, იმდენად მეტად მახინჯდება. ასეთი იდეის ცხოველ - მყოფელობის უკვე სერიოზულად აღარავის სჯერა; ის მხოლოდ საფთხობელაა“. თვით იდეა კი მკვდარია.

ედ. პაბავა (ეროვნული სინამდვილე და ს.-დემ.).

„ჩვენის ღრმა რწმენით კი ქართული ემიგრაცია უნდა იყოს მხოლოდ და მხოლოდ ეროვნული ემიგრაცია და არა პარტიულ - პოლიტიკური“.

კოტე ჩხენკელი (ემიგრ. მოვალეობა).

„ჩვენს ქვეყანას არ სჭირდება მემარცხნეობის და მემარჯვენეობის უკიდურესობანი, უცხო სოფლმხედველობათა პრინციპების ქართული საბურავით მოკაზმვა, უსარგებლო კეთილი სურვილებით და უნიადაგო მოარული აზრები“.

ი. მანჭკავა (ჩვენი აზრი).

„ერის თავისუფლებისათვის ბრძოლაში ჩვენ მზადა ვართ ყველა ძალა გამოვიყენოთ და ჩვენ გულლიად და ხელგაშლით მივიღებთ ყოველგვარ საქართველოს, ხოლო საქართველოს თავისუფალს და დამოუკიდებელს“.

(„ორნატი“-ს პირველი განცხადება).

ამ ზოგად ფორმულებში გარკვევით გამოხატულია ჩვენი იდეების და პოლიტიკური ხაზის მთავარი მაგისტრალი: აქ ნათლად მოცემულია ქართული საერთო ნიადაგის მთელი აღნაგობა, რომელზედაც ჩვენის ფიქრით ახალი თაობის მომავალი ბრძოლებში უნდა გაიშალოს.

ჩვენ პოლიტიკური პარტია არ დავვიარსებია, ჩვენ მხოლოდ ეროვნულ განმანთავისუფლებელ მოძრაობის ზოგადი ფორმულები დავაყენეთ; რატომ? რით ვხელმძღვანელობდით?

საქართველომ რუსეთის იმპერიის ნგრევის ხანაში 1918 წ. აღდგენილი დამოუკიდებლობა, იმავე რუსეთის სანხედრო თავ-

დასმისი შედეგად 1921 წ. დაპყრობა. 1924 წ. საყოველთაო აჯანყება დამარცხდა. რუსეთის სამხედრო ძალამ და ქართული კომუნისტების ზღმძღვანელობამ, საქართველო რუსეთის და სხვა დაპყრობილ ერების (უკრაინა, კავკასია და თურქესტანი) საშინელ სოციალ პოლიტიკური ექსპერემენტის მრედანს მიაკერა. საქართველო დაიღურსმა რუსულ კომუნისტურ გოლგოთაზე. შედეგი: — როგორც სხვა ნაწილებში, საქართველოშიც მთელი საზოგადოებრივი ცხოვრება ძირულად შეირყა და შეიცვალა. საქართველოში, ისე როგორც მთელ საბჭოთა კავშირში სამი ელემენტია მხოლოდ დღეს: 1) სოციალურად და პოლიტიკურად ერთფეროვანი ხალხის მასსა; 2) პოლიცია და 3) მიწა-წყალი. კომუნისტური პარტია გადაიქცა უბასუხისმგებლო, უმორალო და უპრინციპო პოლიციურ ოლიგარხიად, სადაც შეფხის განკარგულება უსიტყვოდ და მექანიკურად სრულდება და ამ შესრულებას ადგილებზე რეზოლიუციებით ამაგრებენ. საკუთარი მებრძოლებიც არ დაინდო ამ პოლიციურმა ოლიგარხიამ, ციმბირი და საპყრობილებები ძველი კომუნისტური გვარდით აიგსო. სხვა პარტიებზე და უპარტრო მასსაზე ხომ ლაპარაკიც კი ზედმეტია. ერთი სიტყვით, აღდგენილი და დაკანონებული იქმნა ძველად ისტორიაში ცნობილი მონობა. ერთი საყურადღებო შედეგი მივიღეთ აქედან — უკლასო საზოგადოება, რასაც ძველი სოციალიზმის დოქტრინა ერთ აუცილებელ პირველ პირობად ასახელებდა სოციალიზმის განხორციელებისათვის. ესლა პოლიტიკურ ოლიგარხია რომ მოაცილო ამ ერთფეროვან უკლასო საზოგადოებას და ძველ დოქტრინის ჭეშმარიტი სოციალისტი მიუშვა რა გამოვა. დავიჯეროთ რომ იგი ნამდვილს სოციალიზმს დაამყარებს? რასაკვირველია ვერა.

ძველი დოქტრინებისადმი იჭვი და მისი უარყოფა ამ საშინელი სინამდვილის ანალიზიდან დაიბადა...

ქართველი ხალხი დღეს პირის პირ დგას მტერთან. ეს მტრები უამრავია, შინაური და გარეშე. იგი მას ებრძვის პასიურად, მაგრამ მაინც. ეს ბრძოლა საოცარია, შინაგანი, ჩუმი ეროვნული მეობის გადარჩენის და ფიზიკური მეობის შენარჩუნების. ემიგრაცია გაირიყა ამ საშინელი ღრამიდან, რომელიც საქართველოში დაპყრობის დღიდან სწარმოებს. ქართველ ადამიანს იქ არ ესმის ემიგრანტული დავა და კინკლაობა, ერთ-

მანეთის ტალახში, ამოსერა და საერთო ნიადაგის უქონლობა. შეიძლება ემიგრაცია ისე ამოწყდეს, რომსრულიად არ ეღიროს საქართველოს განთავისუფლება ან და შეიძლება მოესწროს, მაგრამ ვერაერთადი მონაწილეობა ვერ მიიღოს გადამწყვეტ ბრძოლაში. ისიც შესაძლოა, რომ ვერც ერთმა ძველმა პოლიტიკურმა პარტიამ იქ მნიშვნელოვანი როლი ვერ ითამაშოს. ამით იმის თქმა არ გვინდა რომ პარტიები უნდა მოისპოს და უპარტიო პარტია უნდა გაბატონდეს, მაგრამ ჩვენთვის სრულიად უცნობია, რომ საქართველო გადამწყვეტ ბრძოლის დროს როგორ პოლიტიკურ ძალას გამოკვეთს. ამას უნდა დაუკვირდეს ყველა პატიოსანი ემიგრანტი, ვინც უკვე დაბრუნებას არ აპირებს, ვინც მტრის ფულით მოყიდული არაა, ვინც დოქტრინალური ფანატიზმით არ დაბრმავებულა.

ჩვენ როცა უცხოეთში ვიმყოფებით, ჩვენს ქვეყანას ძალით მოგლეჯილი ემიგრანტულ ქაობასა და გაწაშაწიში პოლიტიკური პარტიის შექმნა გვეგმებით და პროგრამებით მიზანშეწონილად არ მიგვაჩნია.

დღევანდელი ქართული სინამდვილიდან გამოვდიოდით, რომ არც ერთ ძველ პოლიტიკურ პარტიათა ნაწილებს, რომლებიც უცხოეთშია გადმოხიზნული არ მივეკედლეთ. მათთან ჩვენ ჯვაროსნულ ომის გამოცხადებასაც არ ვაპირებთ. ეს უცხოეთში ქარის წისქვილებთან ბრძოლას დაემსგავსებოდა. უცხოეთში პარტიული დავის გაჩაღება ქარაფშუტობაა და სისულელე, ხოლო პოლიტიკური საკითხების დაყენება კი მიზანშეწონილი და სასურველი.

აქაური პარტიები საქართველოში ომამდე და კომუნისტურ შემოსევამდე აშენებული და შექმნილი პარტიები, რომლებიც ასე თუ ისე ქართულ პირობებს უდგებოდა და ჩვენი საზოგადოებრივი სულიც პოლიტიკურ ვითარებაში შეიქმნა; ამ პარტიების გეგმები და პროგრამები დღეს უნიადაგოა და ცარიელი სიტყვა. მათ დარჩათ მხოლოდ ერთი: საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენაზე ფიქრი, ამაზე მუშაობა, ამაზე ზრუნვა, ერთად ხელი - ხელ ჩაკიდებული დღეს მთელი ქართული ემიგრაციის ერთად - ერთი იდეალი, ნაწი, პროგრამა და იდეოლოგია მხოლოდ ესაა. ქართულ ხალხს მხოლოდ ეს ესაქირო-

ება და ეს უჭირს — დიდი კარდინალური პირველხარისხოვანი საკითხები სახელმწიფოებრივ და სოციალ - პოლიტიკურ ხასიათის, რომელიც ნორმალურად ეროვნულ სახელმწიფოს და თავისუფალ საზოგადოებას რომ აქვს, ჩვენთვის სასწავთაშორისია, წვრილმანი, უმნიშვნელო და დღეს ყოველგვარ ნიადაგს მოკლებული. ეს ვერ გაიგო ემიგრაციამ. ან უკეთ მან ვერ მოახერხა ამის განხორციელება. ძველი პოლიტიკური პარტიის ხელმძღვანელებმა პარტიულ და ჯგუფურ დავას შინ რომ იყენენ დაჩეულები, აქ გადმოიტანეს, აქ აგრძელებენ. ამას ხელს უწყობს ის გარემოება, რომ აქ თავისუფალი აზრის და უაზრობის გამოთქმა აკრძალული არაა. ჩვენ გამიჯნული ვიქნებით აქაურ პოლიტიკურ პარტიების ხელმძღვანელთა საქმიანობიდან მანამ, სანამ ისინი დღევანდელ პირობებში საშინელი მდგომარეობაში ჩავარდნილ ქართველი ხალხისთვის ამ მთავარ ნიადაგზე არ დადგებიან. ეს მთავარი ნიადაგია მუშაობა და ზრუნვა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის, ქართული საკითხის პროპაგანდა უცხოეთში, შინაური ზავი, ერთმანეთის თავდაუსხმელობის პაქტის დადება და მისი ყოველ პირობების გარეშე ასრულება.

ბ-ნი ნოე ჟორდანიას თითქო დადგა ამ ნიადაგზე (იხ. მისი წერილი „ბრძოლის ხმა“-ში); იგი ამბობს, რომ ჩვენ დიდი ხანია ვართ დამდგარი საერთო თანამშრომლობის ნიადაგზე, მხოლოდ ფრონტი ნაციონალ - დემოკრატებმა გაარღვიესო. ეს წერილი დაბეჭდილია „ბრძოლის ხმა“-ში, რომელსაც თავში ერთი ნიჭიერი ებრაელის 50 წლის უკან ნათქვამი სიტყვები აწერია ლოზუნგათ „პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით“. ამ გაცვეთილ და უაზრო ფრაზას კარგა ხანია აღარავენ ხმარობს საბჭოების გარდა. ბ-ნი ნოე ჟორდანიას ეს აღზად დოქტრინალურ სიწმინდისათვის სჭირდება, მაგრამ ხალხმა აღარ იცის სად არის ბ. ჟორდანიას მართალი თავის წერილში თუ თავის პარტიულ განუთის ლოზუნგში. ბ. ს. კედიას ეროვნული ბრძოლა ოფისსზე ატეხილ დავის გამწვავებაში გამოიხატა, ეს არა პოლიტიკური დაწესებულება, პოლიტიკურ დავის საგნად გადაიქცა. და საკვირველი ისაა რომ, ისეთი ხალხი დაეტაკა ერთმანეთს ამ საქმეში, რომელთაც არც პიროვნების მოწმობის გამოცემა უძნელდება და არც შრომის უფლების დაცვას სა-

ჭიროებს. ბ. ლ. კერესელიძე (პარიზში დაარსებულ თეთრი გიორგის ორგანიზაციის ერთი ჯგუფის ლიდერი) კორპორატიულ სისტემების უშნო თარგმანშია გართული, ხოლო ბ. ვ. ნოზაძე, რომელიც მას ეხლა გვერდში ამოუდგა, ბაგრატიონების დინასტიისაკენ გვიხმობს. მთელი ეს იდეოლოგიური დოგმები და პარტიული ბრძოლის ხერხებით უნდობლობას და ერთმანეთთან დაპირისპირებას ამწვავებს. ასეთს პირობებში ჩვენ დამოუკიდებლად ვართ და არ გვინდა ამ უმიზნო დავიდარაბასა და დაჯახებებში ზედმეტი კეტი გაუყაროთ.

ჩვენ როცა ახალგაზრდებს მოუწოდებდით და მოუწოდებთ ეს იმიტომ რომ დაგვეკარგა იმედი პოლიტიკურ პარტიათა რომ ისინი საერთო ნიადაგზე დადგებიან, სასარგებლო მუშაობის წარმოება შესძლებენ, რომ ისინი დღევანდელ ქართულ სინამდვილეს პირდაპირ გასინჯავენ და პოლიტიკურ საკითხებს ამის მიხედვით დააყენებენ, რომ ისინი საერთაშორისო ვითარების ანგარიშის და გამოსადეგობის საზრისით დააფასებენ და ამ გვარად ეცდებიან ქართული საქმის წინ წაწევას. ახალგაზრდობისადმი მოწოდება არც მეტრიკის და არც მამებისადმი დაპირისპირების საკითხი არ ყოფილა, არამედ, იმის რომ, ახალგაზრდობა თავისუფალია ძველი დავის ანგარიშებიდან. თაობა რომელიც მოსკოვის შემოსევის შემდეგ ასპარეზზე გამოვიდა, მტრის წინააღმდეგ ბრძოლაში დავაყვაცდა, მაგრამ რომელიც ამა თუ იმ პარტიაში ირიცხებოდა, მათ ადვილად შეეძლოთ ერთმანეთთან მისვლა, ერთმანეთის გაგება, ერთმანეთის დანდობა, ერთმანეთის გატანა, აქაც და საქართველოშიც. მაგრამ რა ნიადაგზე? სწორედ იმ ნიადაგზე, რომელიც ზევით იყო აღნიშნული. მაგრამ თუ ამ საერთო მოქმედების ნიადაგზე შემოტანილი იქმნა ათასსნაირი თეორიები მონარქიზმიდან დაწყებული სოციალიზმამდე. მაშინ რასაკვირველია, ვერავითარი მიზანს ვერ მივალწევთ...

ჯგუფის პოლიტიკური ბიურო.

Rédaction : Mr I. Mantkava, 105, rue de Vaugirard, Paris (6).

Le Gérant : M. Blsnovaty.

Imprimerie de Navarre, 5, r. des Gobelins, Paris (13).